

ІНФОРМАЦІЯ моніторингу стану та розвитку сільськогосподарських рослин в Сумському регіоні станом на 08.02.2018 року

Метеорологія

На початку першої декади лютого місяця спостерігалася хмарна погода з проясненнями, опадів випало 14,8 мм та підвищення температури повітря до плюсової. Середньодобова температура повітря становила мінус 3,5⁰С. Найбільш морозними були дні (6,7.02) з температурою на поверхні ґрунту мінус 15⁰С та мінус 13,0⁰С (07.02) у повітрі. В денні години стовпчик термометра в повітрі піднімався до позначки 6,0⁰С(04.02). Вітер переважав південно-західний 5-6 м/с. Відносна вологість повітря знижувалась до 87%. Середня температура ґрунту на глибині 5 і 40 см становила мінус 2,0⁰С і мінус 0,7⁰С. До кінця декади прогнозується незначне підвищення температурного режиму, передбачаються опади.

Рослинництво

Озимі зернові. Впродовж грудня місяця мали місце плюсові температури та часті опади у вигляді дощу або снігу. За таких умов вологозапаси ґрунту значно зросли. Подальше зниження температури повітря до -20⁰С призвело до замерзання перезволоженого шару ґрунту. Глибина промерзання становить до 50 см залежно від способу основного обробітку ґрунту.

Тимчасове потепління 14.02 зумовило швидке танення снігу, а подальші опади у вигляді дощу - 14,8 мм та різке зниження температури повітря до 8,0⁰С морозу викликали утворення притертої льодяної корки в «блюдцях» і мікропониженнях рельєфу полів (Рис. 1).

Рис.1 Утворення «блюдець» в понижених частинах поля.

Шкодочинність притертої льодяної корки проявляється у порушенні газообміну внаслідок низької проникності кисню та вуглекислоти через лід, що викликає «задихання» рослин через 41 добу залягання льодяної корки.

Інтенсивність шкодочинності льодяної корки визначається її товщиною, тривалістю залягання, температурою повітря та ступенем загартованості рослин, зокрема умістом водорозчинних цукрів в вузлах кушення. Чим товстіша корка та довший період її залягання і нижча температура повітря, тим наслідки можуть бути негативнішими.

На значній частині території області станом на 8.02 сніговий покрив відсутній. Частина листового апарату рослин ушкоджена низькими температурами і імовірно відімере.

Повне знищення кірки, і зокрема притертої, не можливе, особливо коли до закінчення зимового періоду ще залишається багато часу і спрогнозувати синоптичну ситуацію важко. Тому слід провести обстеження полів та виявити ділянки де є льодяна корка. Слід відмітити дату її появи, визначити її ступінь шкодочинності та слідкувати за її станом.

Варіанти розвитку ситуації на полях покритих льодяною кіркою можуть бути наступними:

1. Посилення морозів при відсутності снігу на льодяній кірці ще сильніше загострить ситуацію, так як лід у 5 разів теплопровідніший за сніг і це може призвести до загибелі рослин уже від морозу.
2. Випадання снігу дещо знизить силу її шкодочинності.
3. Різке потепління призведе до танення кірки.

Насінництво

Інститут сільського господарства Північного Сходу НААН пропонує високоякісне насіння сої, гречки та вівса сортів:

СОЯ СІВЕРКА

Оригіатор – ННЦ «Інститут землеробства НААН»

Сорт в Державному реєстрі сортів рослин, придатних до поширення в Україні з 2013 р.

Сорт виведено методом індивідуального добору з гібридної популяції Юг-30/Устя.

Належить до маньчжурського підвиду, апробаційної групи *lucida*.

Гіпокотиль без антоціану.

Тип росту рослини – проміжний.

Опушення рослини – сіре.

Листя – трійчате, форма середнього листочка – широко яйцеподібна. Суцвіття багатоквіткова китиця, на квітконосі 10-14 білих квіток. Забарвлення бобу – сіре.

Форма бобу – слабо зігнута.

Насіння овальне, жовте, рубчик жовтий, середній, овальний без «вічка». Маса 1000 насінин 170-175 г.

В насінні міститься 41-42 % протеїну і 20-21 % жиру.

Висота рослин 87-95 см. Висота прикріплення нижніх бобів 10-13 см.

Скоростиглий сорт в умовах Київської області досягає за 95-97 днів. Стійкий до ураження найбільш поширеними хворобами, а також до понижених температур в період цвітіння та плодоутворення.

Сорт рекомендується для вирощування в лісостепових та поліських районах України в основних та поукісних посівах.

СОЯ ОРІАНА

Оригіатор — Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН,

В Реєстрі сортів рослин України з 2004 року.

Група стиглості – 00 – ранньостиглий.

Сорт сої Оріана має властивість витримувати посушливі сезони. Характерне прискорення на початку росту. Іноді може гілкуватися.

Зона вирощування: Лісостеп, Степ, Полісся.

Біологічні ознаки сорту: Тип росту рослини: детермінантний. Рослина за формою куща: компактна висота рослини: 90 – 110 см. Висота прикріплення нижнього бобу: 15 – 17 см. Опушення рослини: сірий колір. Забарвлення квітки: фіолетовий колір. Насіннева оболонка: жовтий колір. Забарвлення рубчика: коричневий колір.

Господарські показники: Вегетаційний період: 100- 110 днів. Урожайність зерна на богарі (14% вологості): 2,4 – 2,8 т/га. Потенційна урожайність: 3,0- 3,5 т/га.

Маса 1000 насінин: 145 – 170 г. Вміст білка: 38,9 – 40,9 %. Вміст олії: 18,7 – 21,7 %. Стійкість до хвороб: 9 балів.

Сорт зернового типу.

СОЯ ГАЛІ

Оригіатор – Інститут олійних культур НААН

Сорт сої Галі створено шляхом індивідуального добору з гібридної популяції другого покоління л. 725 x ВНИИМК-9186.

Апробаційна група - virida.

Сорт проміжного типу росту, форма куща - напівстиснута. Габітус рослин - пряморослий, висота рослин - 70–80 см. Висота прикріплення нижнього бобу - 10–15 см. Сім'ядолі та підсім'ядольне коліно у молодих рослин зелене. Опушення стебла та бобів жовто-коричневе. Листки трійчасті, середнього розміру, зелені. При досяганні листя опадає. Квітки середнього розміру, білі. Біб середній за розміром, слабо зігнутий, загострений, містить 2–3 насінини. Насіння дрібне, овально-видовженої форми. Насіннева оболонка жовто-зелена. Рубчик жовтого кольору. Маса 1000 насінин - 100-120 г. Вміст білка - 36-38%, жиру - 23–25%.

Сорт Галі ультраранній, тривалість вегетаційного періоду становить 84-90 діб. Технологічний щодо збирання.

При державному сортовипробуванні у 2010 р. урожайність сорту сої Галі була високою: в зоні Степу на Кіровоградській ДСС вона становила 3,5 т/га, на Кілійській ДСС 3,4, Первомайській ДСС - 3,3, у зоні Лісостепу, у Вінницькому ДЦЕСР врожайність була 3,0 т/га. Сорт стійкий до вилягання (8,9 бала), осипання (8,6 бала) та засухи (8,4 бала), уражуваність основними хворобами незначна (8,7 бала).

Сорт зернового типу. За результатами державного випробування у 2012 році занесений до Державного реєстру сортів рослин України і рекомендований для вирощування у всіх зонах країни.

ГРЕЧКА ЮВІЛЕЙНА 100

До Державного реєстру сортів рослин України занесений з 2008 року.

Автор сорту: І.М. Страхоліс, М.П. Бондаренко, М.Г.Собко, В.І.Оничко

Виведений методом об'єднання індивідуальних відборів на детермінантність, крупнозерність і високу продуктивність з гібридної популяції від схрещування сортів Сумчанка, Крупинка і сортозразками ВІРа.

Апробаційні ознаки : різновидність алята. Середньостиглий (вегетаційний період – 85-90 діб). Сорт диплоїдний. Рослина за габітусом компактна, детермінантного типу, дуже висока (більше 110 см), з середньою кількістю гілок (4-6), має середні час настання масового цвітіння (26-32 доби) та досягання (71-80 діб). Сорт стійкий проти борошнистої роси, переноспорозу. Відносно стійкий до вилягання, осипання, засухи.

Технологічні та круп'яні якості відмінні: маса 1000 насінин – 30-31 г. плівчастість – 19-20%, вирівняність зерна – 90%, вихід крупи – 80%, вміст білка – 16%. Має вузьке співвідношення зерна до соломи (1:2,5).

Сорт урожайний. За роки вирощування на сортодільницях України забезпечив урожайність 25-30 ц/га

Агротехнічні вимоги: для максимальної реалізації генетичного потенціалу висівати на високому агрофоні, вирощувати за інтенсивною технологією. Норма висіву 3,0-3,5 млн. схожих зерен на гектар при рядковому способі посіву, при широкорядному 2,0-2,5.

ГРЕЧКА ЯРОСЛАВНА

До Державного реєстру сортів рослин України занесений з 2009 року.

Автор сорту: І.М. Страхоліс, М.П. Бондаренко, К.М. Бондаренко, М.Г.Собко, В.І.Оничко

Виведений методом індивідуально-сімейного відбору на продуктивність, озерненість, дружність дозрівання і детермінантність з гібридної популяції від схрещування сортів гречки Іванна, Тріумф з гібридними зразками колекції ВІРа К-4181, К-4312.

Апробаційні ознаки : різновидність алята. Сорт ранньостиглий, детермінантний морфотип. Висота рослин 91-110 см, добре облистяні, гіллясті. На основному стеблі 6-7 вузлів. Верхнє суцвіття пагона закінчується суцвіттям з виделкоподібними (подвійними) китицями. Форма китиці – вузькоциліндрична. Рослини за габітусом – компактні. Листки широкі, середньої товщини, квітки білі, зрідка блідо-рожеві. Плоди досить великі, криласті.

Технологічні та круп'яні якості відмінні: маса 1000 зерен – 30 г, вміст білку – 15-16%, натура зерна -600 г/л, плівчастість – 20,1%, вихід крупи – 78-80%, вирівняність зерна – 85-90%, ранньостиглий – 68-73 діб.

За роки вирощування на сортодільницях України сорт забезпечив урожайність 25-30 ц/га.

Агротехнічні вимоги: завдяки високій стійкості до спеки та літньої посухи сорт має значні переваги перед іншими сортами в степовій зоні України. За загальним комплексом вимог до умов вирощування сорт найбільш придатний для використання в цій зоні.

ГРЕЧКА СЕЛЯНОЧКА

До Державного реєстру сортів рослин України занесений з 2014 року, рекомендований в зонах Степу, Лісостепу, Полісся.

Автор сорту: І.М. Страхоліс, М.П. Бондаренко, О.В.Сердюк

Сорт, виведений шляхом індивідуальних відборів на детермінантність, крупнозерність і високу продуктивність з гібридної популяції від схрещування сортів Сумчанка та Іванна із сортономерами з детермінантною формою К-3764, К-3785.

Апробаційні ознаки : різновидність алята. Середньостиглий 85-90 діб. Стійкість до осипання вища середньої, посухостійкість підвищена.

Технологічні та круп'яні якості відмінні: Маса 1000 зерен – 28-29 г. Вміст білка 15-16%. Натура зерна 560-580 г/л. Плівчастість – 21-22%. Вихід крупи 80-85%. Вирівняність 80-85%. Середня врожайність – 25-30 ц/га.

Агротехнічні вимоги: Агротехніка звичайна для зони вирощування. Строки сівби та норми висіву загальноприйняті.

ГРЕЧКА СЛОБОЖАНКА

Сорт пройшов державне сортовипробування, занесений до Реєстру сортів рослин України з 2004 року і рекомендований для вирощування в усіх природно-кліматичних зонах країни.

Автори сорту: І.М. Страхоліс, В.М. Ключ

Створений шляхом індивідуально-сімейного добору з гібридної комбінації диплоїдної гречки сортів Астра, Колективна.

Апробаційні ознаки : різновидність алята. Звичайний морфотип. Середньостиглий – 80-85 діб. Висота рослин 95-105 см, добре облистяні, гіллясті. На основному стеблі 6-8 вузлів. Квітки і бутони блідо-рожеві. Плоди крилаті, від світло-коричневих до темно-коричневих.

Технологічні та круп'яні якості відмінні: вирівняність зерна 85-88%. Маса 1000 зерен – 28,4 г. вміст білку 16-17%. Плівчастість – 19,8%. Вихід крупи – 74-77%. Смакові якості каші високі.

Сорт урожайний. За роки випробування на сортодільницях Сумської області забезпечив середній урожай 23,0-25,0 ц/га, що на 2,-3 ц/га вище за стандартний сорт Українка.

Як свідчать дані ряду сортодільниць за роки випробування потенціал сорту значно вищий. Так, на Ужгородській сортодільниці урожай сорту становив 29,0, Чернігівській 30,0 ц/га.

Агротехнічні вимоги: відповідає вимогам сорту для вирощування по інтенсивній технології. Особливостями сортової агротехніки є розміщення по добре удобрених попередниках при нормі висіву 3,5-4,0 млн. схожих зерен на гектар при рядовому способі посіву і 2,0-2,5 – при широкорядному

Віднесений до цінних сортів за якістю зерна.

ОВЕС ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ

Сорт створено на Носівській СДС. шляхом гібридизації сортів (Чернігівський 27 x 13447 США) x Ранньостиглий з наступним індивідуальним добором.

Різновидність - мутіка. Зернівка біла, проміжного типу, добре виповнена. Маса 1000 насінин 36 - 40 г, плівчастість 24 - 26 %. Вміст білка в зерні 12,4 - і 2,8 %. Стебло висотою 100 - 112 см. Соломина середньої товщини, міцна, стійка проти вилягання.

Сорт середньостиглий, вегетаційний період 90 - 100 днів. Стійкий до осипання, посухи та основних хвороб. Шведською мухою пошкоджується слабо. Потенційна врожайність сорту 7,0 т/га. У 2008 році на Прилуцькій сортодільниці Чернігівської області врожайність сорту становила 6,9 т/га.

**Заступник директора
ІСГ Північного Сходу НААН з наукової
роботи**

М.Г. Собко